



**RÅSTOFTILLADELSE FOR GRAVEOMRÅDE
HESSELBJERG, MORSØ KOMMUNE**

Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding af moler

På ejendommen Hesselbjergvej 31, 7900 Nykøbing Mors, del af matr.nr. 10a Hesselbjerg By, Sejerslev



REGION NORDJYLLAND
- i gode hænder

OVERSIGTSSKEMA

Råstofgravens beliggenhed	Hesselbjergvej 31, 7900 Nykøbing Mors Del af matr.nr. 10a Hesselbjerg By, Sejerslev
Råstofgravens areal	Ca. 10,2 ha
Råstofftype og tilladt mængde	Moler 60.000 m ³ pr. år
Tilladelsens varighed	20 år 15. april 2020 – 15. april 2040
Sagsnummer	2019-022651
Offentliggørelse	15. april 2020
Klagefristens udløb	4 uger efter offentliggørelse
Frist for efterbehandling	15. april 2041 og senest 1 år efter endt indvinding
Indvinder	Imerys Industrial Minerals Denmark A/S Kønsborgvej 9 7884 Fur
Ansøger	Imerys Industrial Minerals Denmark A/S Kønsborgvej 9 7884 Fur
Grundejer	Hans Christian Rasmussen Hesselbjergvej 31 7900 Nykøbing Mors
Indvinders telefon/mobilnummer	97 59 32 33
Indvinders e-mailadresse	lene.sevelsted@imerys.com
Indvinders CVR-nummer	37322318
Driftsansvarlig	Olivier Abellan, tlf. nr.: 96 87 31 08 / 30 68 93 50 e-mail: olivier.abellan@imerys.com
Region Nordjylland	Tlf. nr.: 97 64 80 00, e-mail: raastoffer@rn.dk
Region Nordjylland – Niels Schøler	Tlf. nr.: 97 64 82 90, e-mail: nsch@rn.dk

Tilladelse til råstofindvinding
på en del af matr.nr. 10a Hesselbjerg By, Sejerslev, Morsø Kommune
indtil den 15. april 2040.
Sagsnummer: 2019-022651

Ansøger og indvinder:	Ejer:
Imerys Industrial Minerals Denmark A/S Kønsborgvej 9 7884 Fur CVR-nr.: 37322318	Hans Christian Rasmussen Hesselbjergvej 31 7900 Nykøbing Mors

Region Nordjylland den 15. april 2020.

Sofie Hammer Jensen
Råstofsagsbehandler

Kvalitetssikret af
Pia Heuer Andersen
Geolog

INDHOLD

Oversigtsskema	3
1. Tilladelsen	8
1.1 Råstofloven	8
1.2 Miljøvurderingsloven	8
1.3 Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)	8
1.4 Bilag IV-arter	8
1.5 Vandforsyningsloven	9
1.6 Miljøbeskyttelsesloven	9
1.7 Naturbeskyttelsesloven	9
1.8 Museumsloven	9
1.9 Skovloven	9
1.10 Vandløbsloven	9
1.11 Vejloven og Privatvejsloven	9
1.12 Jordforureningsloven	10
2. Vilkår	11
2.1 Vilkår efter Råstofloven	11
3. Offentliggørelse, klagevejledning og underretning	19
3.1 Generel klagevejledning	19
3.2 Klagevejledning for de enkelte love	20
3.3 Underretning	21
4. Grundlag for tilladelsen	22
4.1 Ansøgningens indhold	22
4.2 Høring vedr. ansøgning	22
4.3 Høring vedr. udkast til tilladelse	25
5. Regionens behandling af sagen	26
5.1 Råstofplanen	26
5.2 Tilladelsens varighed	26
5.3 Miljøvurderingsloven	26
5.4 Kommuneplan og lokalplan	27
5.5 Grundvand	29
5.6 Natur og landskab	29
5.7 Miljømæssige forhold	30
5.8 Udkast til efterbehandlingsplan	32
5.9 Region Nordjyllands samlede vurdering	33
Bilag A: Oversigtskort i målforhold 1:25.000	34
Bilag B: Luftfoto i målforhold 1:4000	35
Bilag C: Udkast til deklaration/servitut vedrørende efterbehandling	36
Bilag D: Generelle bestemmelser	37
Bilag E: Uddrag af museumsloven – jf. lovbek. nr. 358 af 8. april 2014	40

1. Tilladelsen

1.1 Råstofloven¹

På baggrund af det foreliggende materiale, og med hjemmel i Råstoflovens § 7 stk. 1, meddeler Region Nordjylland hermed tilladelse til årlig indvinding af op til 60.000 m³ moler på i alt 10,2 hektar på en del af matr.nr. 10a Hesselbjerg By, Sejerslev, se bilag A og B.

Tilladelsen er gældende i perioden fra den 15. april 2020 til den 15. april 2040. På baggrund af råstoflovens § 9 stk. 1 gives der tilladelse til indvinding af moler i en 20-årig periode, da forædlingsprocessen for moler forudsætter betydelige investeringer, jf. afsnit 5.2.

Tilladelsen meddeles på vilkår i henhold til Råstoflovens § 10 samt i henhold til anden relevant lovgivning, som beskrevet under afsnit 2.2.

Det er første gang der ansøges om tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområdet Hesselbjerg.

1.2 Miljøvurderingsloven²

Projektet er opført på Miljøvurderingslovens bilag 2 pkt. 2a. Region Nordjylland har gennemført en screening af projektets indvirkning på miljøet. Region Nordjylland har vurderet, at projektet ikke vil påvirke miljøet væsentligt.

Region Nordjylland har den 20. november 2019 truffet afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport. Afgørelsen er truffet efter Miljøvurderingslovens § 21. Afgørelsen kan ses på regionens hjemmeside www.rn.dk/råstoffer.

1.3 Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)³

Nærmeste Natura 2000-område er område nr. 16 Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg som er beliggende ca. 1 km nord, øst og vest for det ansøgte areal. Region Nordjylland har vurderet, at projektet ikke påvirker ovenstående Natura 2000-område væsentligt, hvorfor det er besluttet, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering for det ansøgte anlægs påvirkning af ovennævnte Natura 2000-område.

1.4 Bilag IV-arter

Enkelte arter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller ved ejendommen. På baggrund af faglig rapport nr. 635, Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, fra DMU 2007 vurderes det, at der kan være flere arter af flagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander og spidssnudet frø i eller nær indvindingsområdet.

¹ Bekendtgørelse af lov om råstoffer, lovbek. nr. 124 af 26. januar 2017.

² Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), lovbek. nr. 1225 af 25. oktober 2018.

³ Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer).

Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, lovbek. nr. 1595 af 6. december 2018.

Ifølge opslag på Naturbasen den 25. november 2019 er der ikke registreret nogen af de ovennævnte arter eller andre bilag IV-arter på ejendommen. Der er én registrering af bilag IV-arten spidssnudet frø ca. 200 m sydvest for projektarealet på ejendommen Hesselbjergvej 29.

Region Nordjylland har vurderet, at indvindingen af moler ikke vil påvirke bilag IV-arterne negativt. Hvis det mod forventning skulle vise sig, at indvindingen påvirker bilag IV-arter negativt, kan Region Nordjylland stille skærpede vilkår til beskyttelse af disse.

1.5 Vandforsyningsloven⁴

Der er ikke søgt om tilladelse efter Vandforsyningsloven.

1.6 Miljøbeskyttelsesloven⁵

Der er ikke søgt om tilladelse efter Miljøbeskyttelsesloven.

1.7 Naturbeskyttelsesloven⁶

Der er ikke søgt om dispensation fra Naturbeskyttelsesloven.

1.8 Museumsloven⁷

Der er ikke søgt om dispensation fra Museumsloven.

1.9 Skovloven⁸

Der er ikke søgt om dispensation fra Skovloven.

1.10 Vandløbsloven⁹

Der er ikke søgt om tilladelse efter Vandløbsloven.

1.11 Vejloven og Privatvejsloven¹⁰

Morsø Kommune træffer afgørelse om vejadgang til Hesselbjergvej.

⁴ Bekendtgørelse af lov om vandforsyning m.v., lovbek. nr. 118 af 22. februar 2018.

⁵ Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse (miljøbeskyttelsesloven), lovbek. nr. 1121 af 3. september 2018.

⁶ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse (naturbeskyttelsesloven), lovbek. nr. 1122 af 3. september 2018.

⁷ Bekendtgørelse af museumslov, lovbek. nr. 358 af 8. april 2014.

⁸ Bekendtgørelse af lov om skove, lovbek. nr. 122 af 26. januar 2017.

⁹ Bekendtgørelse af lov om vandløb (vandløbsloven), lovbek. nr. 127 af 26. januar 2017.

¹⁰ Bekendtgørelse af lov om offentlige veje m.v., lovbek. nr. 1520 af 27. december 2014.

Lov om private fællesveje, lov nr. 1234 af 4. november 2015.

1.12 Jordforureningsloven¹¹

Der er ikke søgt om dispensation fra eller tilladelse efter Jordforureningsloven.

¹¹ Bekendtgørelse af lov om forurenede jord (jordforureningsloven), lovbek. nr. 282 af 27. marts 2017.

2. Vilkår

Vilkårene i denne tilladelse er bindende for indvinder og eventuelle ejere af de matrikler, der er givet tilladelse til at indvinde på.

2.1 Vilkår efter Råstofloven

Før indvindingen begynder

1. Først når Region Nordjylland har givet en igangsætningstilladelse, må arbejdet med at afrømme overjord og at indvinde råstoffer begynde. Igangsætningstilladelsen kan tidligst gives, når klagefristen er udløbet. Såfremt der indkommer en klage, får ansøger besked, og gravningen må ikke iværksættes, før klagen er behandlet af klagemyndigheden.

Inden igangsætningstilladelsen kan gives, skal vilkår 2-5 være opfyldte.

2. Der skal foreligge en tilladelse til vejadgang fra Morsø Kommune.
3. Indvinder skal udarbejde en grave- og efterbehandlingsplan, så den opfylder vilkårene i tilladelsen og tilgodeser landskabelige interesser i henhold til de stillede vilkår. Grave- og efterbehandlingsplanen skal godkendes af Region Nordjylland.

Hvis forholdene kræver det, kan Region Nordjylland senere i indvindingsforløbet stille krav om, at indvinder skal udarbejde en revideret grave- og efterbehandlingsplan, som skal godkendes af Region Nordjylland.

Grave- og efterbehandlingsplanen skal som minimum indeholde følgende:

- a. Graveplan – mindst i målforhold 1:2.000.
 - b. Efterbehandlingsplan – mindst i målforhold 1:2.000.
 - c. Et snit med områdets profil i målforhold 1:500 eller 1:1.000. Højdemål bør vises fem gange større end de vandrette mål. Snittet skal vise det nuværende og det fremtidige terræn i forhold til skel og grænserne for efterbehandling og gravning. Gravedybden skal også vises.
 - d. Grænsen for efterbehandling, som skal vises, fremgår af afsnit 2.1.2, mens grænsen for gravning skal fastlægges i grave- og efterbehandlingsplanen. Grænsen for gravning skal sikre, at der er tilstrækkelige materialer til rådighed ved efterbehandlingen. Der skal beregnes, hvor meget overjord der er til rådighed for opbygning af skråningsanlæggene, hvorved neddozning af regulære materialer evt. kan reduceres og gravegrænsen derved kan fastlægges nærmere grænsen for efterbehandling
 - e. Gravning og efterbehandling skal foregå i etaper.
 - f. Indvinder skal oplyse, hvor stort et areal, der ønskes afrømmet, når indvindingen er størst.
 - g. Graveretning skal vises.
 - h. Adgangen til området, hvor indvindingen skal ske, skal vises.
 - i. Placering af produktionsanlæg, lagerplads, tankanlæg samt depoter for overjord og muld skal fremgå af planen. Placering skal ske inden for grænsen for efterbehandling.
 - j. Oplysninger om skrænthældning.
4. Grænsen for det areal der må graves i, skal sættes af i marken efter nærmere aftale med Region Nordjylland. Derefter skal der indsendes et målrids af gravegrænsen til Region Nordjylland, hvor afmærkningspælernes placering er angivet. Pælene til afmærkning mv. må ikke fjernes og skal sikres, så de ikke bliver beskadiget. Det kan fx ske med betonringe.
 5. Region Nordjylland skal have en garanti fra pengeinstitut eller kautionsforsikring. Garantens størrelse bliver beregnet af Region Nordjylland i forbindelse med godkendelse af grave- og efterbehandlingspla-

nen. Garantien pristalsreguleres automatisk en gang om året med Danmarks Statistiks omkostningsindeks for anlæg, jordarbejder mv. og med den aktuelle dato som udgangspunkt. Garantien frigives først, når efterbehandlingen er gennemført og godkendt af Region Nordjylland.

Region Nordjylland kan til enhver tid ændre garantiens størrelse, hvis forudsætningerne for beregningerne ændres. Det kan fx være tilfældet, hvis indvindingen sker på en måde, så efterbehandlingen vil koste mere end først antaget.

Såfremt indvinder ønsker at anlægge interne veje i råstofgraven, stilles der en separat garanti for fjernelse af disse.

Tinglysning

6. Der skal indbetales kr. 1.660,- til dækning af afgiften for tinglysning af servitut/deklaration om vilkår for indvindingen. Region Nordjylland sender ansøger en separat regning for dette.

Oplysning om hvornår gravearbejdet påbegyndes

7. Region Nordjylland skal underrettes, inden indvindingen påbegyndes. Underretningen skal ske skriftligt.
8. Hvis indvinder ikke ønsker de arkæologiske interesser afklaret gennem en forundersøgelse, skal indvinder senest 4 uger før muldafrømning underrette Museum Thy om, hvornår arbejdet bliver sat i gang.

Kontaktoplysninger på Museum Thy er: Jernbanegade 4, 7700 Thisted, tlf. 97 92 05 77, e-mail: kontakt@museumthy.dk.

2.1.1 Omfanget af retten til at indvinde

9. Området, hvor indvindingen mv. må ske, er på 10,2 ha hektar og fremgår af bilag B.
10. Indvinding andre steder på ejendommen end det tilladelsen omfatter, kræver en ny tilladelse efter råstofloven.
11. Tilladelsen gælder kun indvinding af 60.000 m³ moler pr. år over en 20-årig periode.
12. Overjord og muld må ikke fjernes fra det område, indvindingen er tilladt på, men skal bruges til efterbehandlingen.
13. Hvis der er ønske om at indvinde muld, overjord, andre råstoffer eller større mængder end de ovenstående skal det anmeldes til Region Nordjylland, jf. Råstoflovens § 9 stk. 2.
14. Der må ikke graves dybere end til kote 4 meter (DVR90) på den østlige del af projektarealet og kote 7 meter (DVR90) på den vestlige del af projektarealet, svarende til 1 – 15,5 meter under terræn. Det oprindelige terræn ligger i kote 5,0 – 22,5 meter (DVR90) og grundvandsspejlet ligger i kote 2 – 5 m (DVR90). Uanset foranstående dybdegrænse må der aldrig graves tættere grundvandsspejlet end 2 meter.
15. Region Nordjylland kan på et hvilket som helst tidspunkt stille krav om, at grundvandsspejlets beliggenhed skal måles. Målingen skal foregå i marts eller april måned.
16. Hvis det ønskes at grave dybere end tilladt, kræver det en ny afgørelse efter Råstofloven.
17. Der må aldrig uden tilladelse inddrages større arealer til at indvinde på, end det areal som er lagt til grund for beregning af garantien.

18. Hvis der i forbindelse med indvindingen blotlægges dræn, skal Region Nordjylland og Morsø Kommune underrettes og drænene skal omlægges for at sikre mod utilsigtet næringstilførsel til søer og lignende¹².
19. Anvendelse af knust beton eller tegl til anlæg af interne køreveje forudsætter forudgående godkendelse fra Region Nordjylland.

2.1.2 Revision af vilkår efter 10 år

20. Vilkårene for tilladelsen skal tages op til en samlet revision når tilladelsen har været meddelt i 10 år, det vil sige i 2030.
21. Vilkår om en samlet revision af vilkårene er ikke til hinder for, at der løbende kan ske vilkårsændringer på grund af ændret lovgivning mv.

2.1.3 Afstandskrav m.v.

22. Der må ikke rømmes muld og overjord af eller graves tættere på:
 - a. Naboskel end 5 meter
 - b. Sten- og jorddiger end 10 meter.
 - c. § 3 beskyttet mose end 5 meter.
 - d. Nabobeboelser end
 - 100 meter uden støjvold
 - 60 meter ved anlæg af 3 meter høj støjvold

Skelgennemgravning

23. Hvis der på et senere tidspunkt skal graves på de tilgrænsende ejendomme, kan Region Nordjylland på et hvilket som helst tidspunkt – både under og efter gravningen – forlange, at området omkring skellet gennemgraves og efterbehandles, så der ikke står en vold tilbage.

Anlæg på skrån timer under indvinding

24. Under gravning og fordeling af overjord må skrænterne ikke have anlæg/hældning, så der er fare for udskridning.

2.1.4 Driftstider

Tilladelige driftstider er opført i tabel 1.

Driftstider	Hverdage
Gravemaskiner, transportanlæg og oparbejdningsanlæg mv.	Kl. 07.00 – 16.00
Udlevering af læsning, herunder kørsel indenfor råstofgravens område	Kl. 07.00 – 16.00

Tabel 1 – Tilladelige driftstider

25. Der må ikke arbejdes i råstofgraven udenfor den tilladte driftstid, og der må ikke forekomme drift i råstofgraven på søn- og helligdage.
26. En udvidelse af driftstiden kan aftales med Region Nordjylland. En udvidelse er kun mulig i kortere perioder og kun i tilfælde af, at der findes specielle årsager hertil. Ansøgning om udvidelse af de normale

¹² Hjemlen findes i Råstofloven § 10, stk. 3

driftstider skal være Region Nordjylland i hænde senest 14 dage før afvigelsen forventes at være nødvendig.

27. Uden for driftstid skal adgangsvejen til råstofgraven være aflåst/afspærret med hegn, bom, kæde eller lignende.

2.1.5 Efterbehandling

28. Området, hvor indvindingen har fundet sted, skal efterbehandles til jordbrugsdrift med fritstående skrænter, hvor det landskabsmæssigt giver værdi.
29. Skrænterne mod syd og øst samt den østlige del af den nordlige skrænt og den sydlige del af den vestlige skrænt efterbehandles til en hældning varierende mellem 1:2 og 1:7 tilpasset det omkringliggende landskab.
30. Den nordlige del af den vestlige skrænt samt den vestlige del af den nordlige skrænt etableres som fritstående skrænter med en skrænthældning varierende mellem 2:1 og 1:2.
31. De fritstående skrænter etableres med en 4 meter bred bænk for hver ca. 8 m gravedybde.

Jordbrugsdrift

32. Arealer der efterbehandles til jordbrugsdrift skal efterbehandles til en hældning ikke stejlere end 1:7.
33. Jordlagene skal opbygges sådan, at jorden bliver bedst mulig til skov- og jordbrug bagefter. Det kan betyde, at indvinder skal bytte om på overjordens forskellige lag, hvis indvinder støder på lag med bedre egenskaber end det, der oprindeligt lå øverst. F.eks. skal jord med mest ler ligge øverst lige under muldlaget, mens bagharp skal ligge nederst.
34. Ved efterbehandling skal der ske grubning af gravens bund.

Generelle vilkår vedr. overjord og muld

35. Den nødvendige mængde muld og overjord til efterbehandling skal til enhver tid forefindes i depot på arealet og genudlægges i forbindelse med efterbehandling.
36. Overjord og muld skal opbevares i adskilte depoter. Under depoter for overjord skal mulden være rømmet af, inden opbygningen af depotet påbegynder.
37. Jord med humus i, fx muld, tørvejord og lignende, må ved efterbehandlingen ikke tildækkes af andre jordarter, da indholdet af organisk materiale ved tildækning giver risiko for forurening af grundvandet på grund af nedbrydning af det organiske materiale.
38. Overjord og muld på arealet mellem gravegrænsen og efterbehandlingsgrænsen skal rømmes af, inden skrånningerne dozes ned. Når de har det rette anlæg, lægges overjord og evt. muld på igen.
39. For at beskytte grundvandet skal der ved efterbehandlingen lægges et lag af muldjord i bunden af graven. Laget skal være mindst 30 cm.

Generelle vilkår vedr. efterbehandlingsplan

40. Grave- og efterbehandlingsplanen skal følges af indvinder og ejer(e), indtil Region Nordjylland eventuelt har godkendt en revideret plan.
41. En eventuel ny indvinder skal komme med forslag til grave- og efterbehandlingsplan, som Region Nordjylland skal godkende.

42. Region Nordjylland kan til enhver tid kræve en ajourført plan forelagt til godkendelse, hvis indvinding og/eller efterbehandlingen ønskes ændret i forhold til den plan, der allerede er godkendt. Region Nordjylland kan kræve, at der skal foretages et nivellement og en opmåling, hvis grave- og efterbehandlingsplanen skal revideres.
43. Såvel lodsejer/grundejer og indvinder har pligt til at rette sig efter de henvisninger, som Region Nordjylland måtte give for at udføre alle de arbejder, planen handler om.

Generelle vilkår vedr. efterbehandlingen

44. I tilfælde af, at der under gravningen afdækkes særlige landskabsformer, blottede profiler mv., som særlig tydeligt afspejler landskabets opbygning, den geologiske historie eller de geologiske processer skal disse søges bevaret.
45. I forbindelse med efterbehandlingen kan der efterlades geologiske profiler efter aftale med Region Nordjylland.
46. Adgangsvejen og interne veje skal fjernes i forbindelse med gravearealets reetablering.
47. Alle bygninger, produktionsanlæg og installationer, der er etableret i forbindelse med råstofindvindingen fjernes fra arealerne inden efterbehandlingen kan godkendes.
48. Efterbehandlingen skal begynde så tidligt som muligt og være færdig 12 mdr. efter endt indvinding og senest den 15. april 2041.
49. Inden større arbejder med at efterbehandle sættes i gang, skal Region Nordjylland have besked om det, så eventuelle tvivlsspørgsmål kan blive afklaret.
50. Når efterbehandlingen er slut, skal Region Nordjylland have besked om det. Region Nordjylland skal foretage tilsyn inden efterbehandlingen kan godkendes.
51. Pligten til at afslutte efterbehandlingen indtræder, hvis indvindingen har ligget stille i et år, og omgående hvis tilladelsen bliver kaldt tilbage, med mindre du/I har en særlig aftale med Region Nordjylland om en længere frist.

2.1.6 Forebyggelse mod jord- og grundvandsforurening

52. Hvis der sker uheld, hvor der spildes olie eller brændstof, skal der gøres en omgående afværgeindsats ved kontakt til Beredskabsstyrelsen og orientering til Region Nordjylland.

Brændstoftanke

53. Tanke/holdere til flydende brændstof, olieprodukter mv. skal placeres i tætte opsamlingskar, der kan rumme indholdet af den største tank/holder anbragt deri. For at undgå regnvand i opsamlingsholderen skal det hele være overdækket. Optankning skal foregå under konstant opsyn.
54. Tankene i råstofgraven skal være typegodkendt efter olietankbekendtgørelsen. Tankene skal desuden være dobbeltskrogede.
55. Udstyr til tankning skal være opsat/indrettet med automatisk stop ved fuld tank og således, at et eventuelt spild i forbindelse med tankning kan tilbageholdes og opsamles.

Kørende og stationært materiel

56. Såfremt der udenfor råstofgravens driftstider, se afsnit "Driftstider", skal henstå køretøjer i selve råstofgraven, skal dette ske på et befæstet areal. Det befæstede areal skal være indrettet således, at spildte væsker ikke kan løbe væk eller sive ned.

57. Alt stationært og kørende materiel skal regelmæssigt inspiceres for olie- og kemikaliespild, og eventuelle utætheder skal øjeblikkeligt afhjælpes og reparerer. Der må ikke ske reparationer i råstofgraven, undtagen hvis dette sker på et impermeabelt underlag. Eventuelle reparationer skal foregå indenfor råstofgravens tilladte driftstider.
58. Der må ikke ske vask af materiel i råstofgraven.
59. Hvis der ønskes opstilling af andet materiel end det ansøgte: 1 gravemaskine og 1 gummiged, skal der fremsendes oplysninger herom til Region Nordjylland, der i givet fald vil fastsætte de nødvendige supplerende vilkår.

Kemikalier

60. Der må ikke benyttes eller oplagres kemikalier eller lignende stoffer i råstofgraven, herunder kemiske midler til plantebekæmpelse, af hensyn til risikoen for forurening af grundvandet.
61. Der må anvendes calciumklorid på adgangsveje og interne til at begrænse og forebygge støvgener, jf. vilkår 80.

2.1.7 Affald

62. Råstofgraven må ikke bruges til at opbevare fyld, affald eller andet der ikke stammer fra graven. Der skal træffes foranstaltning til hindring af ukontrolleret aflæsning af affald og jordfyld.

Ejer og indvinder har ansvaret for, at der ikke – hverken midlertidigt eller varigt – henlægges affald af nogen slags, samt for at eventuelt henkastet affald straks fjernes.

63. Affald skal bortskaffes i henhold til affaldsbekendtgørelsen og Morsø Kommunes "Regulativ for erhvervsaffald".
64. Eventuel tilførsel af jord til råstofgraven (§ 52-dispensation) skal søges særskilt hos Region Nordjylland.

2.1.8 Støj og vibrationer

65. Råstofgravens eksterne støjniveau må ikke overstige grænseværdierne, som det fremgår af tabel 2.

Tidsrum	Mandag – fredag kl. 07.00–18.00	Mandag – fredag kl. 18.00–22.00	Alle dage kl. 22.00–07.00
Områdetype:	Lørdag kl. 07.00–14.00	Lørdag kl. 14.00–22.00	
		Søn- og helligdage kl. 07.00–22.00	
Nærmestliggende enkeltbolig i det åbne land (sidestilles med områdetype 3)	55	45	40

Tabel 2 – Grænseværdier for støj målt efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens vejledninger nummer 6/1984 eller beregnet efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens vejledning nummer 5/1993 og angivet som det ækvivalente, korrigerede lydniveau i dB (A).

De anførte grænseværdier skal overholdes indenfor følgende referencetidsrum:

- For dagperioden på hverdage mandag til fredag samt søn- og helligdage kl. 07.00–18.00 skal grænseværdierne overholdes indenfor det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer.
- I dagperioden på lørdage kl. 07.00–14.00 skal grænseværdierne overholdes indenfor det mest støjbelastede tidsrum på 7 timer. I perioden fra kl. 14.00-18.00 på lørdage skal grænseværdierne overholdes indenfor det mest støjbelastede tidsrum på 4 timer.¹³
- For aftenperioden alle ugens dage kl. 18.00-22.00 skal grænseværdierne overholdes indenfor den mest støjbelastede time.
- For natperioden kl. 22.00-07.00 alle ugens dage skal grænseværdierne overholdes indenfor den mest støjbelastede halve time.

66. Ved boliger for ejeren eller indvinderen af råstofgrave må støjen dog overstige grænseværdierne.
67. Såfremt der fremkommer klager over støjgener fra råstofgraven, eller råstofmyndigheden af anden grund finder det nødvendigt, skal indvinderen på råstofmyndighedens forlangende lade udføre målinger eller beregninger af støjniveauet efter de retningslinjer, som er angivet i Miljøstyrelsens vejledninger, jf. afsnittet om støj. Målingerne eller beregningerne foretages af et firma, der enten er akkrediteret til det eller godkendt af råstofmyndigheden. Målinger eller beregninger udføres normalt højst en gang om året, medmindre forholdene i råstofgraven er ændrede. Der skal aftales med Region Nordjylland, hvor der skal måles.
68. Den for et område gældende støjgrænse anses for overholdt, hvis de målte eller beregnede værdier – fratrukket ubestemtheden på målingen – er mindre eller lig med støjgrænseværdien. Målingerne og beregningernes samlede ubestemthed fastsættes, jf. Miljøstyrelsens støjvejledninger. Støjmålinger eller støjberegninger skal udføres og gennemføres under forhold, hvor råstofgraven er i fuld drift.
69. Hvis målingerne eller beregningerne viser, at støjen er højere end tilladt, skal indvinderen sørge for, at der bliver gjort noget for at dæmpe støjen. Nye målinger eller beregninger skal kunne bevise, at støjen derefter ligger indenfor det tilladte.

Behandlings- og transportanlæg samt grave- og læssemaskiner kan om nødvendigt kræves støjdæmpet, således at grænseværdierne kan overholdes. Støjdæmpningen kan for eksempel ske ved gummi-belægning, indkapsling af maskindele, opsætning af støjskærme eller oplægning af volde mod de nærliggende beboelseshuse.

70. Indvinderen skal afholde alle udgifter til støjmålinger og –beregninger.

Støj i anlægs- og efterbehandlingsfasen

71. Der accepteres i anlægs- og efterbehandlingsfasen en periode på 3 uger om året, hvor der i tidsrummet kl. 7.00-17.00 på hverdage accepteres et støjniveau på 60 dB(A).
72. Indvinder skal underrette Region Nordjylland om, hvilken periode der forventes et højere støjniveau senest 5 arbejdsdage før, de støjende arbejder skal foretages.

Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer

73. Driften af virksomheden må ikke medføre, at den målte værdi af råstofgravens bidrag til støjen, målt indendørs i de berørte bygninger, overstiger grænseværdierne, som fremgår af Tabel 3.

¹³ Fastsat efter "Orientering fra Miljøstyrelsens Referencelaboratorium for støjmålinger", nr. 10, november 1989.

Anvendelse	A-vægtet Lydtrykniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet Infralydniveau dB
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende Aften/nat (kl. 18.00-07.00) Dag (kl. 07.00-18.00)	20	85
	25	85
Kontorer, undervisningslokaler og andre lignende støjfølsomme rum	30	85
Øvrige rum i virksomheder	35	90

Tabel 3 – Grænseværdier for lavfrekvent støj og infralyd (dB re 20 Pa).

Grænseværdierne gælder for ækvivalentniveauet over et måletidsrum på 10 minutter, hvor støjen er kraftigst. I tilfælde hvor støjen er impulsagtig reduceres de anførte grænser med 5 dB.

74. Driften af råstofgraven må ikke medføre, at der udsendes vibrationer, som overstiger grænseværdierne, jf. Tabel 4, målt som accelerationsniveau indendørs i de berørte bygninger.

Anvendelse	Vægtet accelerationsniveau Law i dB
Boliger i det åbne land (hele døgnet) Børneinstitutioner og lignende	75
	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde Kontorer, undervisningslokaler og lignende	80
	80
Erhvervsbebyggelse	85

Tabel 4 – Grænseværdier for vibrationer, dB re 10^{-6} m/s². Grænseværdierne gælder for det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S.

Note: For kontorer og tilsvarende lokaler, hvor der foregår følsomme aktiviteter i virksomheder, gælder grænseværdien Law = 80 dB.

75. Efterfølgende skal indvinderen på forlangende fra og efter nærmere aftale med Region Nordjylland, fx ved naboklager, lade udføre målinger og beregninger til dokumentation af, at grænseværdierne, jf. tabel 3 og 4, er overholdt. Dokumentation sker ved fremsendelse af skriftlig rapport over målinger og beregninger til Region Nordjylland.

Hvis målinger viser, at den lavfrekvente støj, infralyd eller vibrationer er for store, skal de dæmpes ned. Derefter skal der laves nye målinger, som dokumenterer, at grænseværdierne nu kan overholdes. Der kan maksimalt kræves én måling af hver type pr. kilde pr. år.

76. Måling, rapportering og anden dokumentation skal ske i overensstemmelse med de til enhver tid gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen på det aktuelle område. Målinger eller beregninger skal udføres af et firma, der er akkrediteret til at udføre "Miljømåling – ekstern støj".

Virksomheden afholder selv alle udgifter i forbindelse med dokumentation af de aktuelle vilkår.

77. Grænseværdierne for lavfrekvent støj og infralyd, jf. tabel 3 anses for overholdt, når et konkret måleresultat, uden tillæg eller fradrag for målingens ubestemthed, er lig med eller under den pågældende grænse.

Grænseværdierne for vibrationer, jf. tabel 4, anses for overholdt, når et konkret måleresultat ikke overskrider den pågældende grænse.

2.1.9 Støv

78. Virksomheden må ikke give anledning til støvgener udenfor virksomhedens område, som efter tilsynsmyndighedens opfattelse er væsentlige for omgivelserne.

79. Hvis der bliver konstateret støvgener, der opstår pga. råstofgravens drift, skal der træffes foranstaltninger, der nedbringer generne efter nærmere anvisning af Region Nordjylland, såsom vanding af gravefronter, lagerbunker, interne veje mv. samt renholdelse af interne veje.
80. Der må anvendes calciumklorid på adgangsveje og interne veje til at begrænse og forebygge støvgener.
81. Virksomheder skal få mængden af støv fra arbejdspladsen målt af et firma, der er autoriseret til det, eller som Region Nordjylland har godkendt, hvis Regionen vurderer, at det er nødvendigt.

3. Offentliggørelse, klagevejledning og underretning

Tilladelsen til at indvinde råstoffer vil blive offentliggjort på Region Nordjyllands hjemmeside. Det fremgår af hjemmesiden, hvilken dato afgørelsen er offentliggjort.

I denne tilladelse er der truffet afgørelse efter Råstofloven og Miljøvurderingsloven.

Eventuel klage skal sendes til relevant myndighed, se afsnit 3.2.

3.1 Generel klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over en afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af klagenævnets hjemmeside (naevneneshus.dk). Klageportalen kan også findes på borger.dk og virk.dk. Du logger på borger.dk eller virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. For behandling af klager, der indbringes for Miljø- og Fødevarerklagenævnet betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende (2016-niveau). En klage afvises, hvis gebyret ikke betales indenfor en frist fastsat af klagenævnet. Klagen bliver først sendt videre når gebyret er betalt.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes

En klage skal være modtaget inden kontortids ophør på klagefristens sidste dag. Hvis fristen udløber på en lørdag eller søn- og helligdag, forlænges fristen til efterfølgende hverdag.

Hvis en afgørelse ønskes behandlet ved domstolene skal der anlægges sag inden 6 mdr. fra det tidspunkt, hvor afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, og før at det er meddelt virksomheden, at der ikke er klaget over tilladelsen.

Hvis der bliver klaget over tilladelsen, vil Region Nordjylland orientere virksomheden om det.

3.2 Klagevejledning for de enkelte love

3.2.1 Afgørelse efter Råstofloven

Der kan klages over afgørelsen, herunder konsekvensvurdering i forhold til Natura 2000-områder og Bilag IV-arter, til Miljø- og Fødevarerklagenævnet inden 4 uger fra afgørelsen er meddelt eller offentlig bekendtgjort. Klagen stiles til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, men indsendes til Region Nordjylland via klageportalen, som videresender klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet med de bemærkninger klagen giver anledning til og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse, jf. Råstoflovens §§ 13-16.

Rettidig klage har opsættende virkning for tilladelsen, med mindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet.

Klageberettigede er:

- Adressaten for afgørelsen
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser
- Enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Der henvises i øvrigt til den generelle klagevejledning, se afsnit 3.1.

3.2.2 Afgørelse efter Miljøvurderingsloven

Afgørelse efter Miljøvurderingsloven vedrørende miljøvurdering kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra den dag, hvor afgørelsen er offentlig bekendtgjort.

Klagen stiles til Miljø- og Fødevarerklagenævnet men indsendes til Region Nordjylland, som videresender klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet med de bemærkninger, klagen giver anledning til og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

Rettidig klage har ikke opsættende virkning for tilladelsen, med mindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet.

Klageberettigede er:

- Afgørelsens adressat
- Ejer(e) af den ejendom som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- Lokale foreninger og organisationer hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser
- Enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Der henvises i øvrigt til den generelle klagevejledning, se afsnit 3.1.

3.3 Underretning

Kopi af afgørelsen samt bilag A-E er den 15. april 2020 sendt til:

- Morsø Kommune, teknikogmiljo@morsoe.dk, helle.bertelsen@morsoe.dk
- Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
- Miljøstyrelsen Nordjylland, njl@mst.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, fortidsminder@slks.dk
- Museum Thy, kontakt@museumthy.dk, niels@museumthy.dk
- Skat, myndighed@skat.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- DN Mors, morsoe@dn.dk, dnmorsoe-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, dof@dof.dk, natur@dof.dk
- DOF Morsø, morsoe@dof.dk
- Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk, nordvest@friluftsradet.dk, kreds@friluftsradet.dk
- Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk
- Thy-Mors Energi, post@thymors.dk
- Thy-Mors Energi Elnet A/S, lmo@thymors.dk
- Thy-Mors Energi Fibernet A/S, jpo@thymors.dk
- Thy-Mors Energi Service A/S, tegnestue@thymors.dk
- Nyfors, se@se.dk
- Morsø Forsyning, post@morsoeforsyning.dk
- TDC, tdckabel@tdc.dk
- GlobalConnect ledninger, ledninger@globalconnect.dk
- Sejerslev Vandværk, seierslevvand@gmail.com
- Lodsejer Hans Christian Rasmussen, vognmandhcrasmussen@gmail.com

Derudover orienteres følgende privatpersoner/naboer mv. om, at der er foretaget en afgørelse, som kan ses på Regionens hjemmeside

Ejere/beboere af:

- Feggesundvej 60, 7900 Nykøbing Mors
- Feggesundvej 62, 7900 Nykøbing Mors
- Hesselbjergvej 23, 7900 Nykøbing Mors
- Hesselbjergvej 29, 7900 Nykøbing Mors
- Hesselbjergvej 31, 7900 Nykøbing Mors
- Hesselbjergvej 35, 7900 Nykøbing Mors
- Hesselbjergvej 37, 7900 Nykøbing Mors
- Hesselbjergvej 39, 7900 Nykøbing Mors
- Hesselbjergvej 41, 7900 Nykøbing Mors
- Hesselbjergvej 43, 7900 Nykøbing Mors
- Hesselbjergvej 44, 7900 Nykøbing Mors
- Hesselbjergvej 45, 7900 Nykøbing Mors
- Hesselbjergvej 47, 7900 Nykøbing Mors
- Hulhøjen 22, 7900 Nykøbing Mors
- Hulhøjen 24, 7900 Nykøbing Mors
- Hulhøjen 26, 7900 Nykøbing Mors
- Skarrehagevej 4, 7900 Nykøbing Mors

4. Grundlag for tilladelsen

4.1 Ansøgningens indhold

Region Nordjylland har den 18. marts 2019 modtaget en ansøgning om tilladelse til indvinding af moler på en del af matr.nr. 10a Hesselbjerg By, Sejerslev, Hesselbjergvej 31, 7900 Nykøbing Mors, Morsø Kommune. Den 22. maj 2019 har Region Nordjylland modtaget en revideret projektbeskrivelse til ansøgningen samt en støjberegning for projektet.

Ansøgningen omfatter følgende:

- Ansøgningsskema dateret den 8. marts 2019
- Matrikelnummer 10a Hesselbjerg By, Sejerslev
- Det ansøgte areal er på 10,2 ha, med et forventet indvindingsareal på 7,7 ha.
- Der forventes en årlig indvinding på op til 60.000 m³ moler
- Der ansøges om indvinding over grundvandsspejlet
- Der ansøges om indvinding ned til 1 meter over grundvandsspejlet svarende til kote ca. 2-5 meter (DVR90). Region Nordjylland stiller vilkår om, at der ikke må graves tættere på grundvandsspejlet end 2 meter, jf. afsnit 5.5.
- Der ansøges om tilladelse til gravning i 20 år med henvisning til råstoflovens § 9.
- Arealet ønskes efterbehandlet til geologiske profiler og jordbrug.
- Ved indvindingen anvendes 1 stk. gravemaskine, enten Komatsu PC290LC-8 (104 dB(A)) eller Volvo EC360 (105 dB(A)), samt 1 stk. gummiged, enten Volvo L90C (LwA 105 dB (A)) eller Volvo L110E (LwA 106 dB (A)), hvor eksternt støjniveau er angivet i parentes.
- Der ansøges om tilladelse til at opstille en 2.500 L aflåselige containertank på den nordlige del af det ansøgte areal.
- Der foregår ingen oparbejdning i råstofgraven.
- Der ansøges om tilladelse til at anvende calciumklorid til støvdæmpning.
- Der anlægges ny adgangsvej øst for den eksisterende adgangsvej til Hesselbjergvej 31.
- Der ansøges om driftstider: mandag til fredag 7 – 16

Der er vedlagt ansøgningen følgende bilag:

- Udskrift af tinglysning
- Oversigtskort 1:25.000
- Kort 1:2.500 med angivelse af adgangsvej og olietank.
- Projektbeskrivelse og udkast til grave- og efterbehandlingsplan
- Kortbilag 1: 2.500 – graveplan
- Kortbilag 1: 2.500 - efterbehandlingsplan
- Ansøgningsskema efter Miljøvurderingsloven dateret den 8. marts 2019
- Støjberegning

4.2 Høring vedr. ansøgning

4.2.1 Myndigheder, forsyningselskaber og landsdækkende foreninger

Der er foretaget høring på baggrund af ansøgningsmaterialet ved andre myndigheder og forsyningselskaber samt landsdækkende foreninger.

Der er indkommet følgende skriftlige indlæg:

Morsø Kommune

Morsø Kommune har den 15. juli 2019 modtaget høringsanmodning på ansøgning om råstofindvinding ved Hesselbjergvej 31, 7900 Nykøbing M, på matr.nr. 10 a, Hesselbjerg By, Sejerslev. Morsø Kommune skal naturligvis beklage den sene besvarelse af høringen.

Med hensyn til det konkrete område med den planlagte indvinding vurderer Morsø Kommune, at der er tale om en mindre betydende påvirkning, som alene har konsekvenser i forhold til et mindre område på lokalt niveau.

Morsø Kommune vurderer, at råstofindvindingen ikke vil påvirke grundvandsmagasinerne i indvindingsperioden. Efter endt råstofudgravning kunne det overvejes, om bunden af råstofgraven skulle udlægges til skovrejsning, permanent afgræsning, økologisk dyrkning eller andet, der gør at arealet ikke belastes med sprøjtemidler. Den naturlige beskyttelse af grundvandsmagasinerne er fjernet i og med, at der planlægges indvundet moler ned til 1 meter over grundvandsspejlet.

I forhold til vejadgang til Hesselbjergvej fra graveområdet kræves tilladelse efter vejlovgivningen, hvor kommunen er vejmyndighed. Morsø Kommune har ikke kendskab til forhold, der vil være til hindring for, at denne tilladelse kan udstedes.

Morsø Kommune har ikke øvrige kommentarer til den ovennævnte ansøgning og står til rådighed, hvis der skulle være spørgsmål vedrørende ovennævnte.

4.2.2 Sagsparter

Der er foretaget partshøring på baggrund af ansøgningsmaterialet. Ansøgning om råstoftilladelse er fremsendt til følgende naboer/berørte parter:

- Feggesundvej 60, 7900 Nykøbing Mors
- Feggesundvej 62, 7900 Nykøbing Mors
- Hesselbjergvej 23, 7900 Nykøbing Mors
- Hesselbjergvej 29, 7900 Nykøbing Mors
- Hesselbjergvej 31, 7900 Nykøbing Mors
- Hesselbjergvej 35, 7900 Nykøbing Mors
- Hesselbjergvej 37, 7900 Nykøbing Mors
- Hesselbjergvej 39, 7900 Nykøbing Mors
- Hesselbjergvej 41, 7900 Nykøbing Mors
- Hesselbjergvej 43, 7900 Nykøbing Mors
- Hesselbjergvej 44, 7900 Nykøbing Mors
- Hesselbjergvej 45, 7900 Nykøbing Mors
- Hesselbjergvej 47, 7900 Nykøbing Mors
- Hulhøjen 22, 7900 Nykøbing Mors
- Hulhøjen 24, 7900 Nykøbing Mors
- Hulhøjen 26, 7900 Nykøbing Mors
- Skarrehagevej 4, 7900 Nykøbing Mors

Der er indkommet følgende skriftlige indlæg fra de partshørte:

Ejer af Hesselbjergvej 29

- Molergravning ved Hesselbjerg vil, som skitseret i Strategisk Miljøvurdering, medføre betydelige gener og ulemper for lokalsamfundet, i form af støj og larm fra kørsel og udvinding, samt fint støv fra køreunderlag i gravene kan give gener og sundhedsmæssige problemer for nærområdet. Særligt vil

kørsel, gravning etc. maskiner uden for normal arbejdstid være generende for alle beboere langs Hesselbjergvej.

- *At etablere en ny adgangsvej til tung trafik blot 100 meter fra min matrikel, og 140 meter fra, kan derfor ikke undgå at give gener. Hesselbjerg ligger ydermere nedenfor bakken, og al støj kan forventes at blive kastet tilbage mod landsbyen.*
- *Imødekommelsen af ansøgningen vil gøre op med et princip om at udbygning af råstofudvinding sker i tilknytning til eksisterende råstofgrave, og ødelægge et smukt og dramatisk landskab, der strækker sig helt til den fredede Feggeklit. De herlighedsværdier, der knytter sig til et uforstyrret landskab, vil ikke længere komme lokalsamfundet til gode.*
- *Graveområdet ligger op til boliger i langs Hesselbjergvej. Imødekommes ansøgningen vil det medføre et fald i boligværdien i et område, hvor huse i forvejen er svære at sælge. Resultatet er usælgelige huse og/eller økonomiske tab for ejerne.*
- *De store landskabelige værdier området rummer er tydeliggjort ved at Margerit-rute og Cykelrute 19 omkranser området. En stor del af værdien i disse rekreative ruter er det dramatiske og intakte morænelandskab med ådalen ved Sejerslev bæk, hvilket selvfølgelig er grunden til at området er udlagt som bevaringsværdigt landskab i kommuneplanen. Imødekommes ansøgningen, vil molerudvindingen være destruktiv for de turister, der nyder de smukke landskaber på Nordmors, og dermed det turistmæssige potentiale.*
- *Området er af begrænset størrelse og molerforekomsterne er dermed også begrænsede. Bibeholdelse af arbejdspladser i molerindustrien i en kort tid, vil modvirkes af en varig negativ påvirkning af turisme. Og dermed mulighederne for at opretholde og udvikle et levedygtigt lokalsamfund.*
- *Nordmors har netop etableret en Naturfriskole og denne, og dermed lokalsamfundet, er afhængig af, at det er attraktivt at bosætte sig på Nordmors. Naturfriskolen og to større naturgenopretningsprojekter (Hundsø og Biskæret) lige syd for graveområdet giver lokalområdet mulighed for at brande sig som et smukt og naturskønt område at bosætte sig i. Dette er særdeles vigtigt da befolkningsprognosen for Nordmors er negativ. Molerudvinding udenfor de allerede etablerede graveområder vil ødelægge herlighedsværdien ved at bo i området.*
- *De miljømæssige og samfundsmæssige for lokalsamfundet er dermed negative, mens de positive er begrænset til lodsejer på den berørte matrikel og molerindustriens erhvervsinteresser.*

Region Nordjylland henviser til afsnit 5.7 vedrørende regionens behandling af sagen. Region Nordjylland vurderer, at der med de stillede vilkår til støv, støj mv. er forsøgt at begrænse potentielle gener for naboer og lokalsamfundet.

4.3 Høring vedr. udkast til tilladelse

4.3.1 Morsø Kommune

Udkast til tilladelse er den 3. marts 2020 sendt i høring hos Morsø Kommune i henhold til Råstoflovens § 10a om fastsættelse af vilkår for efterbehandling.

Morsø Kommune har meddelt, at de ingen bemærkninger har til udkastet.

4.3.2 Sagsparter

Udkast til tilladelse er den 3. marts 2020 sendt i høring ved naboer/berørte parter.

Region Nordjylland har ingen bemærkninger modtaget fra de partshørte.

4.3.3 Ansøger

Udkast til tilladelse er den 3. marts 2020 sendt i høring ved ansøger i henhold til Forvaltningslovens §19.

Region Nordjylland har ingen bemærkninger modtaget fra ansøger.

5. Regionens behandling af sagen

5.1 Råstofplanen

Det ansøgte areal ligger ca. 1,6 km nordøst for Sejerslev og ca. 400 m nordøst for Hesselbjerg. Det ansøgte areal ligger i graveområde Hesselbjerg i Råstofplan 2016 for Region Nordjylland. Graveområdet er udlagt til indvinding af moler. Råstofferne indenfor området skal udnyttes og oparbejdes optimalt i overensstemmelse med deres kvalitet. Det er første gang der ansøges om tilladelse til råstofindvinding indenfor graveområdet Hesselbjerg.

5.2 Tilladelsens varighed

Ansøger har i forbindelse med ansøgningen estimeret en forekomst af ca. 1.250.000 m³ moler i det ansøgte areal. I ansøgningen er der søgt om tilladelse til en årlig indvinding på op til 60.000 m³ moler i 20 år.

Efter råstoflovens § 9 gives en råstoffilladelse i indtil 10 år, men i særlige tilfælde kan en råstoffilladelse gives for en længere periode. Ifølge vejledningen til råstofloven er der bl.a. tale om særlige tilfælde når indvindingsvirksomheden på basis af de indvundne forekomster udfører en forædlingsproces, der kræver meget store investeringer, og som derfor har behov for at være sikret forsyninger i en længere periode. Ansøger oplyser i ansøgningsmaterialet, at det er virksomhedens plan at producere molerprodukter med et større kvalitetskrav end der i dag bliver produceret på Mors. For at opnå dette er der behov for at blande moler fra flere forskellige molergrave. Da kvaliteten af moleret ændrer sig gennem en molergrav er det vigtigt at kunne blande de forskellige kvaliteter der indvindes på et givent tidspunkt i de forskellige grave på Nordmors, i de mængder der er behov for.

På denne baggrund har Region Nordjylland har vurderet, at Imerys opfylder betingelserne for at få meddelt en tilladelse af længere varighed end 10 år og vurderer, at det med det nuværende kendskab til området vil være realistisk, at der er en tilstrækkelige forekomst af moler på det ansøgte areal, til at indvinde op til 60.000 m³ om året i 20 år.

5.3 Miljøvurderingsloven¹⁴

Projektet er opført på Miljøvurderingslovens bilag 2 pkt. 2a 'Råstofindvinding fra åbne brud samt tørvegravning', jf. lovbekendtgørelse nr. 1225 af 25. oktober 2018 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Region Nordjylland har derfor udført en screening, der skal tilvejebringe nødvendig viden til afgørelse om, hvorvidt indvindingen kan have væsentlig virkning på miljøet og er omfattet af krav om miljøvurdering.

På baggrund af screeningen har Region Nordjylland vurderet, at projektet hverken på baggrund af karakter, placering eller kendetegn ved påvirkningen vil påvirke miljøet væsentligt. Region Nordjylland har den 20. november 2019 truffet afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport. Afgørelsen er truffet efter Miljøvurderingslovens § 21. Afgørelsen kan ses på regionens hjemmeside www.rn.dk/rastoffer.

Screeningsafgørelsen er truffet med følgende begrundelse:

¹⁴ Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), lovbek. nr. 1225 af 25. oktober 2018.

På baggrund af screeningen vurderes det, at projektet ikke vil medføre en væsentlig miljøpåvirkning. Det begrundes med, at det er vurderet:

- At der ikke er væsentlig kumulation med andre projekter
- At de vejledende støjvilkår for områdetype 3 kan overholdes
- At der foretages bekæmpelse af støv, hvis det bliver nødvendigt
- At det konkrete projekt ikke vil få en væsentlig indflydelse på de landskabelige værdier i kystlandskabet, og at der er tale om en mindre betydende påvirkning af landskabet, som alene har konsekvenser på lokalt niveau
- At projektet ikke vil påvirke beskyttet natur, beskyttede diger, Natura 2000-områder eller fredninger
- At den foreslåede efterbehandling understøtter formidlingen af geologien ved etablering af geologiske profiler
- At påvirkningen pga. kumulative forhold ikke er væsentlig, da indvinding i området samlet set vil være uændret.
- At projektet på baggrund af den gennemførte screening i øvrigt ikke vurderes at kunne medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

5.4 Kommuneplan og lokalplan

Det ansøgte areal er i Kommuneplan 2017 for Morsø Kommune udlagt som:

- Bevaringsværdigt landskab
- Særligt geologisk interesseområde
- Kystnærhedzone (zone 3, planlægningszone)
- Særligt værdifuldt landbrugsområde
- Potentielle økologiske forbindelser (sydøstlig hjørne af det ansøgte areal)

I kommuneplanen er der angivet følgende retningslinjer for ovenstående forhold:

Retningslinje 24 - Bevaringsværdige landskaber:

1. *Anlæg og nyt byggeri kan kun placeres i de bevaringsværdige landskaber eller således, at det kommer til at påvirke disse, såfremt karakteren, de særlige visuelle oplevelsesmuligheder og tilstanden ikke påvirkes i negativ retning eller forstyrres.*
2. *Ændret arealanvendelse i det åbne land, såsom skovrejsning, byggeri o. lign., samt udvikling af områderne kan kun finde sted, såfremt det vil styrke områdets karakter, særlige visuelle oplevelsesmuligheder og tilstand. Undtaget herfra er dog områder, som indgår i den regionale råstofplan.*

Retningslinje 25 – Særlige geologiske interesseområder:

1. *Inden for områder af særlig geologisk interesse, skal hensynet til beskyttelsen af de nationale geologiske bevaringsværdier tillægges særlig stor vægt i kommunens sagsbehandling og planlægning.*
2. *Indenfor de lokale geologiske interesseområder, skal hensynet til de lokale geologiske bevaringsværdier foretages i forhold til kommunens sagsbehandling og planlægning.*
3. *Byggeri og anlæg uden for områder af særlig geologisk interesse må ikke tillades placeret eller udformet, så de i væsentlig grad forringer de geologiske værdier i disse områder.*
4. *I forbindelse med efterbehandling af råstofgrave skal landskabsformer, blottede profiler mv., som særlig tydeligt afspejler landskabets opbygning, den geologiske historie eller de geologiske processer, søges bevaret og beskyttet gennem kommunens sagsbehandling og planlægning.*

Retningslinje 26 – Kystnærhedszonen (zone 3, planlægningszone)

1. Kystnærhedszonen, som er fastlagt i planloven, er en ca. 3 km bred zone, som dækker alle kommunens kystlandskaber.
2. Planlovens bestemmelser om planlægning i kystnærhedszonen gælder i hele kystnærhedszonen, uanset at denne zone i den kommunale ramme er underinddelt i 4 zoner (områdetyper).
3. Kystlandskaberne skal som udgangspunkt friholdes for byggeri og anlæg, der ikke planlægningsmæssigt eller funktionelt er afhængigt af en kystnær beliggenhed.
4. Kystlandskaberne opdeles i 4 områdetyper - det ansøgte areal ligger i zone 3, planlægningszonen. I planlægningszonen kan planlægges for byggeri og større tekniske anlæg, der er afhængigt af en kystnær lokalisering eller nødvendigt for at udnytte allerede foretagne samfundsmæssige investeringer. Inddragelse af nye arealer i byzone kan kun ske i de udlagte byvækstområder. Der kan meddeles konkrete tilladelser til byggeri og anlæg, hvis det ansøgte har helt underordnet betydning i forhold til nationale og regionale interesser. Planlægning og forvaltning bør inddrage hensynet til Retningslinje om Værdifulde kulturmiljøer, Retningslinje om Natur, Retningslinje om Landskab, og Retningslinje om Geologi og råstoffer.
5. Ved opførsel af nybyggeri/erstatningsbyggeri i kystzonen, skal byggeriets placering vurderes i forhold til risikoen for oversvømmelse eller erosion fra fjorden.

Retningslinje 28 – Særlig værdifulde landbrugsområder:

1. Jordbrugserhvervene har behov for investeringssikkerhed og økonomisk bæredygtighed. Derfor skal konflikter i forhold til andre interesser så vidt muligt forebygges.
2. Dyrkningsjorden er en begrænset ressource, som skal beskyttes. Permanent anvendelse af dyrkningsjord til andet end jordbrug skal derfor begrænses mest muligt.
3. Der kan inden for de særlig værdifulde landbrugsområder ikke meddeles tilladelse til byggeri eller anlæg, som forhindrer eller vanskeliggør den jordbrugsmæssige udnyttelse, med mindre en samlet samfundsmæssig afvejning tilsiger det.
4. Inden for de særlig værdifulde landbrugsområder er der samtidig sket en positiv udpegning af mulige arealer, der er særligt egnede til lokalisering af driftsbygninger og anlæg på store husdyrbrug, se kortet. Udpegningen hindrer ikke muligheden for at søge om udvidelse af store husdyrbrug udenfor de udpegede arealer til store husdyrbrug, på grund af større afstand til naboer og bebyggelse, god infrastruktur, forsyningsforhold og for en del områders vedkommende, nærhed til fælles biogasanlæg.

Retningslinje 21 – Potentielle økologiske forbindelser (sydøstlig hjørne af det ansøgte areal):

7. Der udpeges potentielle økologiske forbindelser der hvor eksisterende økologiske forbindelser kan forbedres eller udvides og der hvor nye økologiske forbindelser kan medvirke til at skabe større sammenhæng i naturen.
8. Der må ikke etableres nye anlæg, nyt byggeri, planlægges eller meddeles tilladelser der er i modstrid med grundlaget for udpegningen til potentiel økologisk forbindelse, såfremt at der forelægger aktuelle og realiserbare planer om etablering af den potentielle økologiske forbindelse.

Med udgangspunkt i ovenstående vurderer Region Nordjylland, at råstofindvinding på det ansøgte areal tager de fornødne hensyn til retningslinjerne i Kommuneplan 2017 for Morsø Kommune, samt at den påtænkte efterbehandling tilgodeser kommuneplanens retningslinjer.

Der er ingen lokalplan for området.

5.5 Grundvand

Det ansøgte areal er placeret i et område med drikkevandsinteresser (OD).

Det nærmeste område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) er beliggende ca. 1,3 km syd for det ansøgte areal ved Sejerslev by. Dette OSD-område er også udpeget som følsomt indvindingsområde og som indsatsområde indenfor nitratfølsomme indvindingsområder. OSD-området indeholder ligeledes indvindingsoplandet til Sejerslev Vandværk, som er det indvindingsopland til et alment vandværk, der ligger tættest på det ansøgte areal. Grundvandets strømningsretning i området omkring det ansøgte areal er mod øst mod kysten.

Nærmeste private vandforsyningsboring (DGU nr. 31.334) er placeret ca. 520 m sydvest for det ansøgte areal. Det kan udelukkes, at boringen kan blive påvirket af molerindvindingen, da boringen ligger opstrøms det ansøgte areal, og grundvandet strømmer dermed fra boringen mod projektarealet.

Det ansøgte areal er beliggende i et kuperet terræn og terrænkoten på arealet er beliggende i kote 5 – 22,5 m DVR90. Grundvandsspejlet for arealet er, jf. nyeste grundvandspotentiale, beliggende i kote 8 - 4 m DVR90. Der er ansøgt om tilladelse til at indvinde moler ned til 1 m over grundvandsspejlet, som oplyses til at befinde sig i kote 2 – 5 m. Oplysninger om kote for grundvandsspejl stammer fra boringsdata fra fortrolig råstofkortlægningsrapport, som Region Nordjylland har adgang til.

Region Nordjylland vurderer at den påtænkte indvinding af moler ikke udgør en risiko for forurening af grundvandet i projektets anlægs- og driftsfase. Det vurderes, at de stillede vilkår i afsnit 2.1.6 sikrer grundvandsbeskyttelsen i projektets anlægs- og driftsfase.

Region Nordjylland vurderer, at den efterfølgende arealanvendelse som landbrugsareal kan udgøre en risiko for forurening af grundvandet, hvis der indvindes ned til 1 meter over grundvandsspejlet. For at sikre grundvandsinteresserne i området har Region Nordjylland stillet vilkår om, at der ikke må graves tættere på grundvandsspejlet end 2 meter (vilkår 14). Dette er i overensstemmelse med Region Nordjyllands praksis for tilladelser meddelt i øvrige dele af regionen.

5.6 Natur og landskab

Natura 2000-områder

Nærmeste Natura 2000-område er område nr. 16 Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg som er beliggende ca. 1 km nord, øst og vest for det ansøgte areal. Natura 2000-området indeholder:

- Habitatområde nr. 16: Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg
- Fuglebeskyttelsesområde nr. 12: Løgstør Bredning, Livø, Feggesund og Skarrehage
- Ramsarområde nr. 6: Vejlerne og Løgstør Bredning

Region Nordjylland vurderer, at den påtænkte molerindvinding ikke vil påvirke ovenstående Natura 2000-område, da der ikke foretages indvinding under grundvandsspejl og dermed ikke foretages sænkning af grundvandsspejlet.

Kystnærhedszone

Det ansøgte areal er beliggende i kystnærhedszone, zone 3 planlægningszone i Kommuneplan 2017 for Morsø Kommune.

På baggrund af visualiseringerne i forslaget til grave- og efterbehandlingsplanen, og på baggrund af landskabsvurdering af Graveområde Hesselbjerg i forbindelse med Råstofplan 2016, er det Region Nordjyllands vurdering, at det konkrete projekt ikke vil få en væsentlig indflydelse på de landskabelige værdier i kystlandskabet.

Fredninger og fortidsminder

Det ansøgte areal er ikke omfattet af fredning. Nærmeste fredede områder er "Feggeklit" som er beliggende ca. 900 m nord for det ansøgte areal og "Hulhøj" som er beliggende ca. 1 km øst for det ansøgte areal.

Umiddelbart nord for det ansøgte areal findes et beskyttet sten- og jorddige. Der er i afsnit 2.1.3 fastsat et afstandskrav på 10 m i forhold til det beskyttede sten- og jorddige.

Nærmeste fredede fortidsminde er en rundhøj, som er beliggende ca. 1 km vest for det ansøgte areal.

Nærmeste kirkebeskyttelseslinjer er beliggende ca. 1,6 km sydvest for det ansøgte areal ved Sejerslev Kirke og ca. 1,7 km sydøst for det ansøgte areal ved Ejerslev Kirke.

Region Nordjylland vurderer, at den påtænkte molerindvinding ikke vil påvirke ovenstående fredninger og fortidsminder.

Beskyttet natur

Der findes ingen § 3-beskyttede naturtyper indenfor det ansøgte areal.

Umiddelbart øst for det ansøgte areal findes et § 3 beskyttet moseareal på ca. 3,6 ha. Der er i afsnit 2.1.3 fastsat et afstandskrav på 5 m i forhold til mosearealet.

Det nærmeste beskyttede vandløb løber ca. 50 m øst for projektarealet. De nærmest beskyttede søer ligger ca. 200 m syd for projektarealet og er på hhv. ca. 415 og ca. 305 m². Ca. 200 m nord for det ansøgte areal ligger endnu en sø på ca. 941 m². Ca. 60 m øst for det ansøgte areal findes en beskyttet eng.

Region Nordjylland vurderer at den påtænkte molerindvinding ikke vil påvirke de beskyttede naturtyper, da der ikke indvindes under grundvandsspejl og dermed ikke foretages grundvandssænkning.

Landskab

Det ansøgte areal er, jf. afsnit 5.4, omfattet af retningslinje 24 "Bevaringsværdige landskaber" i Kommuneplan 2017 for Morsø Kommune.

Afvejningen mellem beskyttelse af landskabelige interesser og varetagelse af råstofinteresser er overordnet foretaget i råstofplanen.

Region Nordjylland vurderer, at den påtænkte molerindvinding vil medføre en mindre betydende påvirkning, som alene har konsekvenser på lokalt niveau.

5.7 Miljømæssige forhold

5.7.1 Støj

Miljøstyrelsen er af den principielle opfattelse, at vilkår om støj fra grusgrave bør fastsættes med udgangspunkt i Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, "Ekstern støj fra virksomheder", områdetype 3 – "Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder".

Støjniveauet måles som det energiekvivalente, korrigerede, A-vægtede lydtrykkniveau, L_r.

Der er med ansøgningen indsendt en beregning om støj fra molergraven, som viser, at den påtænkte molerindvinding kan overholde grænseværdierne for støj ved de fem nærmeste nabobeboelser.

Region Nordjylland vurderer, at Miljøstyrelsens anbefalede støjgrænser næppe kan overholdes for alle bebyggelses vedkommende på alle tidspunkter i en råstofgravs driftsfase. Det kan derfor i et vist omfang være nødvendigt – i for eksempel anlæggelsesfasen, når indvinding foregår tæt på enkelte bebyggelser eller når efterbehandlingen foregår – at acceptere et højere støjniveau end de nævnte grænseværdier. Det vil dog kun være indenfor nærmere bestemte tidsrum – og der vil maksimalt kunne accepteres et støjniveau på 60 dB (A), som svarer til, hvad der normalt accepteres i erhvervs- og industriområder med forbud imod generende virksomheder.

De fastsatte støjvilkår fremgår af afsnit 2.1.7

Det vurderes, at disse støjgrænser kan overholdes bortset fra i kortere perioder igennem anlægsfasen.

5.7.2 Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer

Miljøstyrelsen anbefaler, at vilkår for lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer fastsættes på baggrund af Orientering fra Miljøstyrelsen Nr. 9/1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø". Orienteringen er udarbejdet med det formål at stille det bedst mulige grundlag til rådighed for de myndigheder, som skal behandle miljøsager om lavfrekvent støj eller vibrationer, og for de laboratorier, som skal udføre de nødvendige målinger.

Vilkårene i tilladelsen er stillet på baggrund af anbefalingerne fra Miljøstyrelsen, og klager over gener vil ligeledes blive behandlet på baggrund af Miljøstyrelsens vejledning.

De fastsatte vilkår om lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer fremgår af afsnit 2.1.7.

På baggrund af tilsvarende projekter vurderer Regionen, at de stillede vilkår for lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer kan overholdes

5.7.3 Støv

Der er i Danmark ikke fastsat regler om, hvor meget en virksomhed må støve, og det er derfor råstofmyndighedens vurdering, hvornår der opstår støv i et omfang, så råstofindvinding skal iværksætte støvdæmpende foranstaltninger. Region Nordjylland tager udgangspunkt i, at der skal iværksættes støvdæmpende foranstaltninger, når der bliver hvirvlet støv op, som kan være til gene for naboer.

Der kan opstå støvgener fra grusgrave/råstofindvinding, når materialebunker og veje tørrer ud, så støvpartikler kan hvirvles op af vind, ved håndtering af materialer og kørsel med entreprenørmaskiner, lastbiler m.v. Støvgener kan begrænses ved vanding af veje og materialebunker. I tilladelsen er det godkendt, at der anvendes calciumklorid (CaCl) til dæmpning af støv fra adgangsveje og interne veje.

Fygning fra grusgrave/råstofindvinding udgør en særlig udfordring på samme måde som fygning fra landbrugsarealer. Volde af afrømmet muld vokser til med naturlig vegetation, og tilvoksede muldvolde kan reducere risiko og gener fra fygning. Ved at placere materialebunker øst-vest orienteret kan omfanget af fygning reduceres.

Vilkår vedr. støv fremgår af afsnit 2.1.8. Region Nordjylland vurderer, at de miljømæssige forhold vedr. støv er varetaget.

5.7.4 Trafik

Det ansøgte areal ligger ca. 1,6 km nordøst for Sejerslev og ca. 400 m nordøst for Hesselbjerg placeret i det åbne land med jordbrug og spredt bebyggelse. Det er oplyst i ansøgningsmaterialet, at det indvundne moler vil blive transporteret på lastbiler til forarbejdning på Imerys fabrik ca. 1,5 km nordvest for det ansøgte areal.

Adgangsvejen til molergraven forventes etableres til Hesselbjergvej ved direkte sydlig forlængelse af det ansøgte areals vestlige grænse, se bilag B.

Der vil i gennemsnit køre ca. 14 lastbiler til og fra molergraven om dagen. Beregningen er baseret på antagelse om 220 arbejdsdage om året, et gennemsnitlig læs på 20 m³ og en årlig indvindingsmængde på 60.000 m³.

Ifølge projektbeskrivelsen forventes den samlede årlige molerindvinding på Nordmors ikke at blive forøget ved åbningen af Hesselbjerg molerfelt. Det forventes, at indvindingen i Ejerslev molerfelt neddrøses i takt med at Hesselbjerg molerfelt åbnes. Den samlede indvinding af moler på Nordmors forventes derfor at være uændret, og derfor vil den trafikale belastning ligeledes være uændret. Da Hesselbjerg molerfelt er placeret tættere på Imerys fabrik i Skarrehage end Ejerslev Molerfelt vil transportafstanden for det opgravede moler blive reduceret.

På baggrund af ovenstående vurderer Region Nordjylland at der ikke vil ske ændringer i den trafikale belastning af området.

5.7.5 Graveafstande og periferiskråninger

I graveplanen skal der fastlægges graveafstande på baggrund af vilkår for afstand til efterbehandlingsgrænsen i afsnit 2.1.2. Formålet med at fastsætte mindste tilladelige graveafstande er at sikre, at indvinderen ikke uagtsomt kommer til at grave så tæt på graveområdets ydre grænse, at de nødvendige råstoffer til at udføre de planlagte periferiskråninger mangler eller at der påføres bygningsanlæg, veje, beskyttet natur mm. skader.

Graveafstande for nærmere angivne strækninger af grusgravens periferiskråninger skal tage udgangspunkt i de tilladte gravedybder og koter i afsnit 2.1.1, og skal i de konkrete situationer tilpasses de virkelige forhold, så det sikres, at der er tilstrækkeligt materiale til at gennemføre efterbehandlingen.

5.8 Udkast til efterbehandlingsplan

Indvinder skal udarbejde en grave- og efterbehandlingsplan, der opfylder vilkårene i tilladelsen. Grave- og efterbehandlingsplanen skal godkendes af Region Nordjylland. Grave- og efterbehandlingsplanen skal indeholde kortbilag, hvor gravegrænse og efterbehandlingsgrænse er vist, et snit af områdets profil, oplysninger om overjordsdepoter, adgangsvej, skrænthældninger m.m. (se vilkår 3). Der henvises desuden til pjecen "Vejledning i grave- og efterbehandlingsplaner", som kan ses på regionens hjemmeside www.raastof-fer.rn.dk.

Imerys A/S har udarbejdet et udkast til en grave- og efterbehandlingsplan i forbindelse med ansøgningen. Den 12. december 2019 har Imerys A/S på opfordring af Region Nordjylland fremsendt et notat vedr. tilpasning af efterbehandlingsplanen, således at efterbehandlingsplanen tilpasses det omkringliggende landskab. Notatet beskriver, at bunden af molergraven skal efterbehandles til jordbrugsmæssige formål. Skrænterne efterbehandles til hældninger varierende mellem 2:1 og 1:7 og tilpasses det omkringliggende landskab. Der etableres en nedkørsel til den efterbehandlede bund i den vestlige del af molergraven, til den efterfølgende brug for landbrugsredskaber.

5.9 Region Nordjyllands samlede vurdering

Region Nordjylland har afvejet projektet i forhold til de forskellige hensyn listet i råstoflovens § 3 og miljøvurderingslovens § 1, herunder natur- og miljøbeskyttelse og vandforsyningsinteresser. Det er Region Nordjyllands vurdering, at der med de stillede vilkår til miljø, efterbehandling mv. er sket en afvejning af de hensyn. Regionen skal varetage på baggrund af råstoflovens formålsbestemmelser i lovens kap. 1, og at interesser og nabohensyn, der på den baggrund skal ske i området, er varetaget.

BILAG A: OVERSIGTSKORT I MÅLFORHOLD 1:25.000

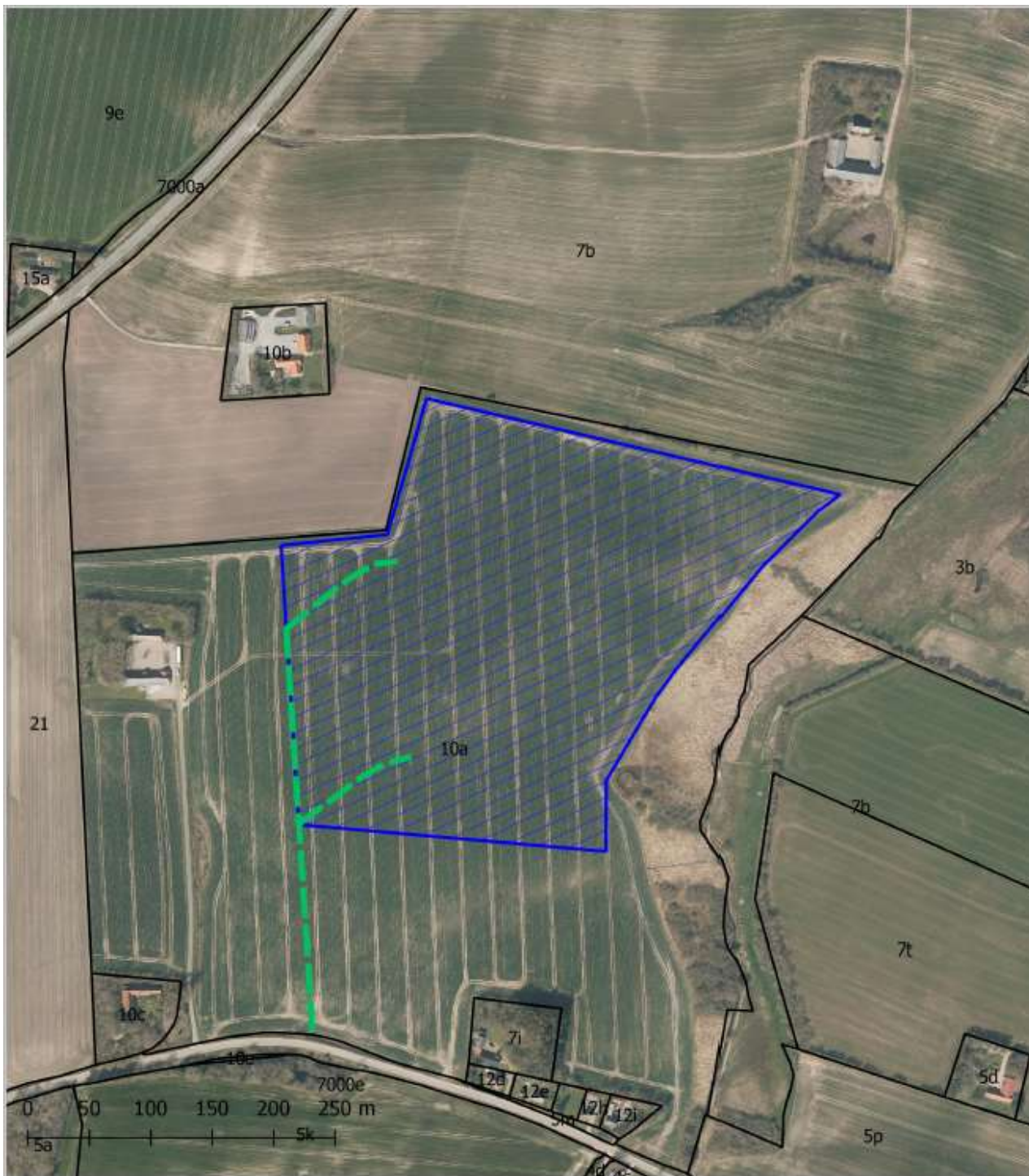


Tegnforklaring

- Tilladt indvindingsområde på matr. nr. 10a Hesselbjerg By, Sejerslev
- Råstofgraveområder i Råstofplan 2016

Jour.nr.: 2019-022651	
Kort: Oversigt	Bilag: A
Målforhold: 1:25.000	
Udf. af: SHJ / Region Nordjylland	
Dato: 27-11-2019	Rev.:

BILAG B: LUFTFOTO I MÅLFORHOLD 1:4000



Tegnforklaring

- Tilladt indvindingsområde på matr. nr. 10a Hesselbjerg By, Sejerslev
- Adgangsvej
- Matrikelskel

Jout.nr.: 2019-022851	
Kort: Detail	Bilag: B
Målforhold: 1:4.000	
Udf. af: SHJ / Region Nordjylland	
Dato: 28-11-2019	Rev.:

BILAG C: UDKAST TIL DEKLARATION/SERVITUT VEDRØRENDE EFTERBEHANDLING

Kopi af deklaration som tinglyses på matrikelnummer 10a Hesselbjerg By, Sejerslev.

Deklaration om efterbehandling

I forbindelse med råstoftilladelse af den 15. april 2020 til indvinding af moler på en del af matrikelnummer 10a Hesselbjerg By, Sejerslev i Morsø Kommune, pålægges herved følgende bestemmelser i henhold til § 10, stk. 5 i Råstofloven, bekendtgørelse af lov om råstoffer nr. 124 af 26. januar 2017, for efterbehandling:

Formål:

Formålet med nærværende "Deklaration om efterbehandling" og den godkendte "Grave- og efterbehandlingsplan" er at sikre, at graveområdet efterbehandles til jordbrugsdrift med enkelte fritstående skrænter, hvor det landskabsmæssigt giver værdi.

1. Indvindingen skal være afsluttet senest den 15. april 2040.
2. Efterbehandlingen skal begynde så tidligt som muligt og være færdig 12 mdr. efter endt indvinding og senest den 15. april 2041.
3. Grave- og efterbehandlingsplanen skal følges af indvinderen og ejeren indtil, Region Nordjylland eventuelt har godkendt en revideret plan.
4. Hvis der på et senere tidspunkt skal graves på de tilgrænsende ejendomme, kan Region Nordjylland på et hvilket som helst tidspunkt – både under og efter gravningen – forlange, at området omkring skellet gennemgraves og efterbehandles, så der ikke står en vold tilbage.

Region Nordjylland er påtaleberettiget.

Nærværende deklaration begæres tinglyst servitutstiftende på matrikelnummer 10a Hesselbjerg By, Sejerslev i henhold til § 10, stk. 5 i Råstofloven, jf. bekendtgørelse af lov om råstoffer nr. 124 af 26. januar 2017.

Region Nordjylland

Aalborg den 15. april 2020.

Sofie Hammer Jensen

Råstofsagsbehandler

BILAG D: GENERELLE BESTEMMELSER

De generelle bestemmelser er bestemmelser, der er fastsat i den gældende lovgivning og disse bestemmelser kan derfor ikke påklages.

Inden gravearbejdet begynder

1. Enhver, der erhvervsmæssigt udfører gravearbejder, skal indhente oplysninger fra Ledningsejerregistret om, hvilke ledningsejere der ejer ledninger i graveområdet. De nødvendige ledningsoplysninger skal være indhentet, inden gravearbejdet påbegyndes, og gravearbejdet skal tilrettelægges og udføres under hensyntagen til de indhentede oplysninger.

Tilsyn

2. Region Nordjylland fører tilsyn med at vilkårene i råstoftilladelsen overholdes. Efter råstofloven har Region Nordjyllands medarbejdere uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme for at se, om lovene overholdes og de vilkår, der er givet i råstoftilladelsen. Politiet yder om nødvendigt bistand til at gennemføre dette, jf. Råstoflovens § 32.
3. Region Nordjylland skal efter råstofloven foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, med mindre forholdet har underordnet betydning. Region Nordjylland kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist, jf. Råstoflovens § 33.

Hvis det ikke sker i rette tid, kan Region Nordjylland få arbejdet lavet på ejerens eller indvinderens regning, jf. Råstoflovens § 33.

4. Region Nordjylland kan efter råstofloven fravige et vilkår, når et forhold vurderes at være af mindre eller underordnet betydning. Et vilkår kan fraviges på baggrund af en konkret vurdering eller hvis forudsætningerne ændres under indvindingsperioden.

Omfang af indvinding

5. Inden for det område, som tilladelsen omfatter, kan der indvindes andre råstoffer eller større mængder end angivet i tilladelsen, såfremt der sker anmeldelse til regionsrådet inden 4 uger efter, at den pågældende indvinding er påbegyndt. Regionsrådet kan, inden 4 uger efter at anmeldelsen er modtaget, forbyde videre indvinding, der strider mod den meddelte tilladelse eller stille særlige vilkår for indvindingen, jf. Råstoflovens § 9, stk. 2. Hvis der er stillet vilkår om, at muld og overjord ikke må fjernes fra arealet kræver det en ny afgørelse efter Råstoflovens § 7, for at muld og overjord kan fjernes.

Tinglysning

6. På ejendommen bliver der tinglyst en deklaration, som omfatter betingelser/vilkår for indvindingen og efterbehandlingen. Den bliver tinglyst i forbindelse med, at igangsætningstilladelsen bliver udstedt.

Bortfald og inddragelse af tilladelse

7. En tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, med mindre der er truffet afgørelse om en længere frist i forb. med tilladelsen.
8. Region Nordjylland kan efter råstofloven tilbagekalde en tilladelse i tilfælde af, at indvinder groft eller gentaget overtræder vilkår eller lovene i øvrigt.

Konkurs mv.

9. Hvis indvinders virksomhed går konkurs, i betalingsstandsning eller lignende, har såvel indvinder som ejendommens ejer pligt til at give Region Nordjylland besked herom.

Ejer- og brugerforhold

10. Region Nordjylland skal altid holdes underrettet om, hvem der ejer det areal, indvindingen sker på. Region Nordjylland skal altid holdes underrettet om, hvem der står for indvindingen.

Indberetning af råstofafgift og -undersøgelser

11. Indvinder skal hvert år indberette til den årlige råstofstatistik. Region Nordjylland sender indberetnings-skemaer ud. Der skal udfyldes et indberetningsskema med oplysninger om indvundne materialer og mængder for hver grav. Skemaerne sendes til Region Nordjylland. Region Nordjylland sender de udfyldte skemaer til Danmarks Statistik, jf. Råstoflovens § 29.
12. Indvinder skal betale en afgift til staten for hver m³, der indvindes. Afgiften opkræves af Skat og er for øjeblikket på kr. 5,00 pr. m³. Region Nordjylland giver meddelelse til Skat ved at sende en kopi af råstoftilladelsen.
13. Inden 3 måneder efter boringer mv. efter råstoffer i jorden skal resultaterne indberettes til De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS). Indberetningen skal ske på digital form i et format fastsat af GEUS.

Fremmed jord

14. Muldjord og mineraljord der kommer andre steder fra, må ikke modtages i graven uden dispensation fra Region Nordjylland i det enkelte tilfælde, jf. Jordforureningslovens § 52. Indvinder kan få et skema ved Region Nordjylland som skal bruges, når indvinder vil søge om dispensation til at modtage jord andre steder fra.

Vandindvinding, grundvandssænkning, overfladevand og dræn

15. Der må ikke indvindes vand i graven, med mindre der foreligger en tilladelse fra kommunen på baggrund af vandforsyningsloven.
16. Der må ikke uden særlig tilladelse fra kommunen foretages oppumpning og bortledning af grundvand med henblik på grundvandssænkning.
17. Såfremt der i forbindelse med indvindingen bortlægges dræn, kan kommunen forlange disse omlagt for at sikre mod utilsigtet næringstilførsel til søer og lignende.

Fortidsminder og naturhistoriske genstande

18. Hvis der under gravningen forekommer fortidsminder, der ikke er registreret, skal arbejdet omgående indstilles i det omfang fortidsmindet berøres. Det kan fx være gravpladser, bopladser, kirker og lignende, der ofte giver sig tilkende i form af stenlægninger, potteskår, knogler, trækulsholdigt jord eller lignende. Fundet skal straks anmeldes efter Museumslovens § 27.

Anmeldelsen skal ske til Museum Thy.

19. Hvis der i forbindelse med gravningen fremkommer en usædvanlig naturhistorisk genstand, skal arbejdet omgående indstilles i det omfang det berører genstanden. Det kan fx være en geologisk, botanisk

eller zoologisk genstand af fossil eller subfossil karakter eller en meteorit, der er af enestående videnskabelig eller udstillingsmæssig værdi. Fundet skal straks anmeldes efter Museumslovens § 29.

Anmeldelsen skal ske til Naturhistorisk Museum, Wilhelm Meyers Allé 10, Universitetsparken, 8000 Aarhus C., tlf. 86 12 97 77, e-mail: nm@nathist.dk.

20. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af arealet indenfor 100 meter fra fortidsminder, der er beskyttet efter bestemmelserne i museumsloven. Der må ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende indenfor dette areal.
21. På fortidsminder og indenfor en afstand af 2 meter fra dem må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes. Der må heller ikke anvendes metaldetektor.
22. De dyrearter der er nævnt i bilag 3 til Naturbeskyttelsesloven (bilag IV-arter), må ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden. Forbuddet gælder i forhold til alle livsstadier af de omfattede dyrearter. Yngle- eller rasteområder for de arter, der er nævnt i bilag 3 til Naturbeskyttelsesloven må ikke beskadiges eller ødelægges.

BILAG E: UDDRAG AF MUSEUMSLOVEN – JF. LOVBEK. NR. 358 AF 8. APRIL 2014

§ 27. Den arkæologiske kulturarv omfatter spor af menneskelig virksomhed, der er efterladt fra tidligere tider, dvs. strukturer, konstruktioner, bygningsgrupper, bopladser, grave og gravpladser, flytbare genstande og monumenter og den sammenhæng, hvori disse spor er anbragt.

Stk. 2. findes der under jordarbejde spor af fortidsminder, skal arbejdet standses i det omfang det berører fortidsmindet. Fortidsmindet skal straks anmeldes til kulturministeren eller det nærmeste statslige eller statsanerkendte kulturhistoriske museum. Fundne genstande der ikke er danefæ, jf. § 30, stk. 1, skal efter anmodning fra kulturministeren eller det pågældende kulturhistoriske museum afleveres til vedkommende statslige eller statsanerkendte museum, således at det indgår i museets samling.

Stk. 3. Kulturministeren beslutter snarest, om arbejdet kan fortsætte, eller om det skal indstilles, indtil der er foretaget en arkæologisk undersøgelse, eller indtil spørgsmålet om erhvervelse efter stk. 8 er afgjort. Senest 1 år efter at anmeldelsen er modtaget, kan arbejdet genoptages, med mindre kulturministeren har afgivet indstilling om erhvervelse af fortidsmindet efter stk. 8.

Stk. 4. Udgiften til den arkæologiske undersøgelse afholdes af den, for hvis regning jordarbejdet skal udføres.

Stk. 5. Udgiften afholdes dog af kulturministeren, såfremt

- 1) årsagen til undersøgelsen er erosion eller jordarbejde i forbindelse hermed eller jordarbejde udført som led i dyrkning af almindelige landbrugsafgrøder eller som led i almindelig skovdrift, medmindre driften forestås af en statslig eller kommunal myndighed, i hvilke tilfælde udgiften afholdes af vedkommende myndighed,
- 2) det kulturhistoriske museum i udtalelsen efter § 25 har oplyst, at jordarbejdet ikke vil indebære en risiko for ødelæggelse af væsentlige fortidsminder, eller
- 3) fortidsmindet fredes efter lov om naturbeskyttelse eller erhverves med henblik på bevaring på stedet efter stk. 8.

Stk. 6. Kulturministeren kan i særlige tilfælde yde tilskud til udgifter til arkæologiske undersøgelser, der gennemføres efter stk. 3, jf. stk. 4.

Stk. 7. Private grundejeres tab ved ikke at kunne fortsætte den hidtidige drift, mens undersøgelsen foretages, eller indtil spørgsmålet om erhvervelse efter stk. 8 er endeligt afgjort, erstattes af kulturministeren. Kan der ikke opnås enighed om erstatningen, fastsættes denne af den taksationskommission, der er nævnt i naturbeskyttelsesloven.

Stk. 8. Finder kulturministeren, at det pågældende fortidsminde bør bevares på stedet for eftertiden, kan kulturministeren erhverve fortidsmindet og eventuelt omkringliggende areal. Erhvervelsen kan ske ved ekspropriation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Stk. 9. Kulturministeren eller den, kulturministeren bemyndiger hertil, har til enhver tid uden retskendelse adgang til steder, hvor der foretages jordarbejder, og hvor der fremkommer fund eller underarbejder kan formodes at fremkomme fund som nævnt i stk. 1. Legitimation skal forevises på forlangende. Politiet yder nødvendig bistand til at udnytte adgangsretten.

Stk. 10. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om den arkæologiske undersøgelsesvirksomhed efter stk. 3 og om gennemførelse af bestemmelserne i stk. 4-6.

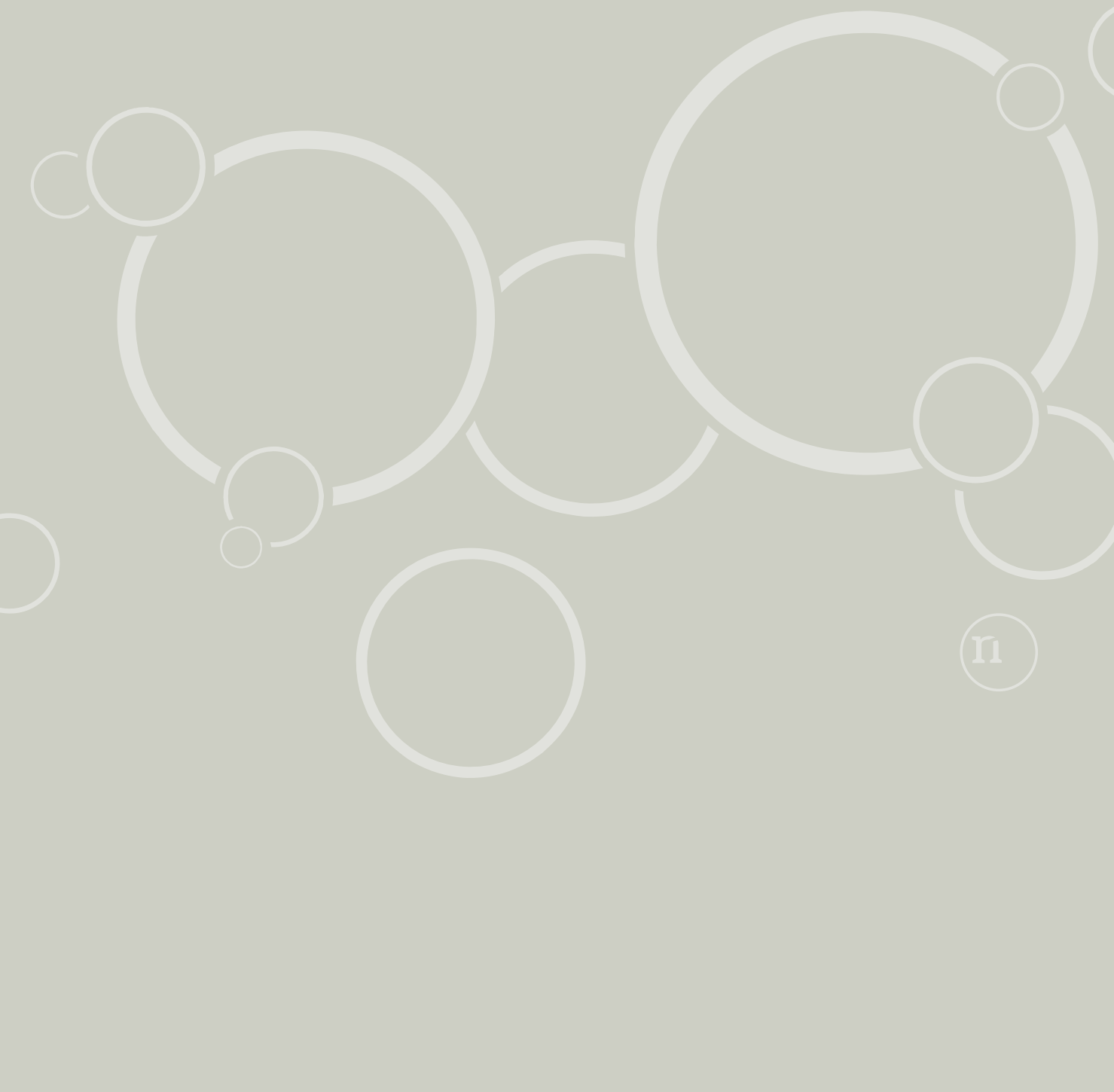
§ 29. Findes der i forbindelse med jordarbejde, råstofindvinding eller stenbrydning en for den pågældende lokalitet usædvanlig naturhistorisk genstand, skal arbejdet standses, i det omfang det berører genstanden. Fundet skal straks anmeldes til kulturministeren eller det nærmeste statslige eller statsanerkendte naturhistoriske museum. Fundne genstande, der ikke er danekræ, jf. § 31, skal efter anmodning fra kulturministeren eller det pågældende museum afleveres til vedkommende statslige eller statsanerkendte museum, således at det indgår i museets samling.

Stk. 2. Kulturministeren beslutter snarest, om arbejdet kan fortsætte, eller om det skal indstilles, indtil der er foretaget en undersøgelse. En undersøgelse skal foretages hurtigst muligt. Udgifter til undersøgelsen afholdes af kulturministeren. For så vidt angår tilfælde, hvor jordarbejdet udføres for en statslig eller kommunal myndighed, afholdes udgiften dog af vedkommende myndighed.

Stk. 3. Private grundejeres tab ved ikke at kunne fortsætte den hidtidige drift, mens undersøgelsen foretages, erstattes af kulturministeren efter bestemmelserne i § 27, stk. 7.

Stk. 4. Kulturministeren eller den, kulturministeren bemyndiger dertil, har til enhver tid uden retskendelse adgang til steder, hvor der foretages jordarbejder, og hvor der fremkommer genstande eller under arbejde kan formodes at fremkomme genstande som nævnt i stk. 1. Legitimation skal forevises på forlangende. Politiet yder nødvendig bistand til at udnytte adgangsretten.

Stk. 5. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om gennemførelse af naturhistoriske undersøgelser efter stk. 2.



Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding af moler

Regional Udvikling
Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Øst



REGION NORDJYLLAND
- i gode hænder